GŁOS WĄBRZESKI

Przedpłata: w eksped. miesięcznie 1,50 zł z odnoszeniem przez pocztę 20 gr więcej. W wypadkach nieprzewidzianych, przy wstrzymaniu przedsiębiorstwa, złożeniu pracy, przerwaniu komunikacji, otrzymujący nie ma prawa żądać pozaterminowych dostarczeń gazety, lub zwrotu ceny abonamentu. Za dział ogłoszeń. redakcja nie odpowiada.

Ogłoszenia: Za ogłosz. pobiera się od wiersza mm. (7 łam.) 10 gr, za reklamy na str. 3-łam. w wiadomościach potocznych 30 gr na pierwszej str. 50 gr. Rabatu udziela się przy częstem ogłaszaniu. „Głos Wąbrzeski" wychodzi trzy razy tygodn. i to w poniedziałek, środę i piątek. Skrzynka pocztowa 23. Redakcja i administracja ul. Mickiewicza 11 Telefon 80. Konto czekowe P. K. O. Poznań 204,257

Poniedziałek Feliksa pap. m.
Wtorek Petronela p.
Sroda Gracjana

Dziś wschód słońca o godz. 3,24 zach 19.42
Jutro „ „ „ 3,23 „ 19.44
Dziś „ księżyca „ 3·25 „ 19·42

Nr. 64 | Wąbrzeźno, wtorek 31 maja 1927 r. | Rok VII

Nawet i Anglja przejrzała...

Nerwowy nastrój wyborczy zasłonił Polsce oczy polityczne horyzontu Europy. A na widnokręgu bieżącej chwili przesunęły się ważne epizody międzynarodowe.

Jednym z nich to wizyta Prezydenta Francji na londyńskim dworze. Rzekomo konwencjonalna, zdawkowa grzeczność towarzyska, poza którą kryje się jednak właściwy powód tej planowej demonstrancji: pogłębienie sojuszu angielsko-francuskiego.

Od kilku już lat, prawie od ukończenia wojny wszechświatowej wersalskim traktatem lewicowe prądy angielskiej Izby Gmin solidaryzowały się całkiem jawnie z niedawnym wrogiem: Niemcami. Rychło też okazały się skutki tej opieki nad Rzeszą niemiecką, spowodowanej obawą rozrostu wpływów francuskich w Europie. Oparte na wersalskim traktacie ograniczenia zbrojeń zostały przysłowiowym świstkiem papieru. Koalicyjna kontrola przez palce badała organizacyjną statystykę niemieckich sił zbrojnych. Nie dostrzegała niedbale, pozornie tylko ukrytych w ramach dozwolonego ettazmu wojskowego luk, przygotowanych na wchłonięcie całego wysiłku militarnego Rzeszy. Nie odkryła wyraźnie exponowanych jednostek, zaliczonych w przepisany kontygent, a jednak wyznaczonych na rozwinięcie całego aparatu instruktorskiego w razie mobilizacji.

Pobieżnie a raczej pobłażliwie traktowano sprawy niemieckiego przysposobienia wojskowego. Bez oglądania się tedy na kontrolę koalicyjną rosły coraz to liczniejsze zastępy krzyżowców Stalhelmów, straży granicznych, najrozmaitszych Jugend—Vaterland—Krieger—vereinów. Z postępem bagatelizowania przez komisję kontrolną pruskiego militaryzmu, znikła wszelka żenada. Niemcy zmilitaryzowały kilka miljonów związkowego wojska, wyekwipowały go solidnie, poczyniły szeroko zakrojone przygotowane plany mobilizacyjne.

Na terenie obcych państw północnych a zwłaszcza Sowietów, uruchomiono dziesiątki niemieckich arsenałów i fabryk przemysłu wojennego. Rozwinięto do maksymalnych granic lotnictwo, którego sieci komunikacyjne oplotły pokojowym wywiadem całą Europę. Pokojowym — zaznaczamy, co jednak nie przeszkadza wcale liczne aerostaty pasażerskie po drobnym montażu technicznym zamienić w przeciągu kilku godzin w liczne eskadry bojowe. Nawet niewinny niemiecki sztuciec myśliwski, wprowadzony setkami tysięcy w życie sportowe, myśliwskie z chwilą zlikwidowania niemieckich fabryk broni, okazał się najidealniejszym szybkostrzelnym karabinem wojskowym.

Mimo tak wyraźnej sympatji Albionu dla narodu Hindenburgów, Niemcy nie mogły przeboleć, utracić sfery wpływów w Sowietach... Autorzy komunistycznego przewrotu w Rosji nie zapomnieli o tradycji Rennenkampfów. Nie wygasła pamięć o szwabskiej pozycji w rosyjskim sztabie generalnym i wewnętrznej polityce państwa cara, gdzie nader poważną rolę odgrywały życzenia lub wskazówki Berlina.

Słaba pod względem przemysłowym liczebna masa Wszechrosji pociąga silnie Niemcy ze względów dyplomatycznych, oparcia się na kilkudziesięciomiljonowym narodzie krasnych mużyków. Nęcą również szwabów perspektywy ekonomiczne w postaci łatwej ekspansji na wschód wobec odgrodzenia rzeszy od szerokiego świata aljanckim pierścieniem.

Jeżeli do tych przyczyn dodamy żądzę odwetu na bezpośrednim sprawcy jej klęski koalicji, przedewszystkiem zaś Anglji, jeżeli uprzytomnimy sobie potęgę zemsty, pragnienia zemsty, wyrażoną w społeczeństwie niemieckiem hasłem: „Gott! strafe England!" — nie należy się wiele dziwić niemieckiej wstrzemięźliwości w spożywaniu darów łaski angielskiej. Powyższe przyczyny złożyły się na emanację układów rosyjsko-niemieckich. Po tej linji kształtowały się wspólne interesy dwuprzymierza.

Aż sowiecki atak na Anglję przeprowadzony na terenie europejskim jak i na dalekim wschodzie otworzył oczy flegmatycznemu Anglikowi na grozę sytuacji. Rozdźwięki angielsko — francuskie, polityczne tarcia podejrzewających się wzajemnie kombatantów znikły pod naporem refleksji i na temat komunizmu. Wspólna potrzeba zjednoczyła rozbieżnie kierunki aljanckiej polityki i zmusiła do publicznego przypieczętowania wspólnoty interesów obu państw.

Prymas Polski J. E. Ks. Arcyb. Hlond — Kardynałem.

Rzym, 28. 5. — Na dzisiejszym tajnym konsystorzu mianowany został Kardynałem Prymas Polski Arcybiskup Poznański i gnieznieński Hlond.

Oprócz niego mianowano Kardynałem Arcybiskupa Malines.

Krótkie wiadomości telegraficzne.

Donoszą, że gen. Zagórskiemu, pozostającemu w więzieniu od czasu wypadków majowych ub. r., zostanie w dniach najbliższych doręczony akt oskarżenia, poczem gen. Zagórski zostanie zwolniony z więzienia. Przed sądem generał będzie odpowiadał z wolnej stopy.

*

Bilans Banku Polskiego na dzień 20 bm. ujawnia dalszy wzrost zapasu złota, który wynosi 157,9 miljonów złotych. Natomiast zapas walut dewiz zmniejszyły się o 3,9 miljonów złotych, wynosi wszakże w dalszym ciągu pokaźną cyfrę 230,1 miljonów złotych. Pokrycie kruszcowe obiegu wynosi 56,06 procent.

*

W kołach dyplomatycznych oczekują przyjazdu komisarza ludowego do spraw zagranicznych S. S. S. R. Cziczerina. Cziczerin który zatrzyma się tu w drodze powrotnej z Paryża, ma odbyć szereg konferencyj o znaczeniu politycznem. Cziczerin spotka się jednocześnie w Berlinie z delegacją sowiecka na międzynarodową konferencję ekonomiczną powracającą z Genewy Również donoszą, że Cziczerin zatrzyma się w drodze do Moskwy w Warszawie gdzie ma odbyć szereg konferencji o niewątpliwem znaczeniu politycznym.

*

W nocy z dnia 27-go na 28-my maja wybuchł w Kunowie w powiecie śremskim pożar w stodole, w której spali żołnierze 56 p. p., odpoczywający w marszu ćwiczebnym z Krotoszyna do Biedruska. Pożar rozszerzył się z niesłychaną szybkością, tak iż mimo natychmiastowego alarmu 3 żołnierze zostali zwęgleni 4 zmarło w skutek poparzenia w szpitalu w Gostyniu, 15 walczy ze śmiercią, 14 ciężko poparzonych. Przyczyną wybuchu pożaru było prawdopodobnie nieostróżnie zapalona zapałka lub niedopałek papierosa rzucony na siano. Nie wyklucza się umyślnego podpalenia. Bliższe szczegóły podamy w następnym numerze.

*

W dn. 1 stycznia r. b. weszła w życie taryfa bezpośredniej komunikacji między Rosją a Niemcami z tranzytem przez Polskę.

W kwietniu r. b. przewozy dokonane w tej komunikacji uległy pewnej zniżce w porównaniu z marcem r. b.

Tranzyt z Rosji do Niemiec zmniejszył się o 4643 tonny, przewozy natomiast w odwrotnym kierunku, wykazały minimalną zwyżkę, wynoszącą 90 tonn.

Spadek wywozu z Rosji spowodowany został zmniejszeniem się przewozu rudy żelaznej i manganowej.

*

Prawdziwą sensację wywołała tu wiadomość o rzekomych rokowaniach w Królewcu. Z ramienia Litwy występować ma jakoby bohater przewrotu grudniowego ppłk. Plechawicius. Urzędowego sprostowania w tej sprawie jeszcze niema. Wiadomości te jakoby pochodzą ze źródeł niemieckich.

*

W najbliższym czasie ma być przyznana Polsce strefa portowa w jednym z jugosłowiańskich portów nad Adrjatykiem. Rzeczoznawcy polscy udać się mieli w tym celu do portu Bakar Suszak.

W związku z tem donosi „Belgradzkie Nowosti", iż wstąpienie Polski do Małej Ententy po konferencji w Jachimowie zdaje się być bardzo prawdopodobne.

*

Ministerjum poczt i telegrafów publikuje, że: „W związku z ogłoszeniem ministra poczt i telegrafów z dnia 9. 4. 1927 podaje się do wiadomości, że przy wpłatach banknotów umyślnie zniszczonych lub uszkodzonych, opatrzonych prywatnemi stemplami, podpisami i liczbami, jakoteż z pociętemi, nadpalonemi brzegami nietylko właściwego obrazu biletu, lecz również marginesu ze znakami wodnemi, nie przyjmować.

Z podobnemi banknotami należy zwracać się do oddziału Banku Polskiego.

*

Podczas ostatniego posiedzenia w Sejmie śląskim, kiedy postawiono wniosek o wybranie komisji w celu zbadania terroru panującego na Śląsku, PPS. opuściła salę. Poseł Korfanty żądał wtenczas, aby komisja zbadała także zarzuty podnoszone przez niemców z powodu wyborów do Rady Miejskiej w Rybniku. Wtenczas do stojącego na tybunie Fojkis i przewrócił trybunę wraz z pos. Korfantem a potem go dotkliwie pobił. Zastosowano wobec niego najwyższą karę, wykluczenie z posiedzeń na 1 miesiąc.

Nota angielska do Sowietów

W ciągu 10 dni poselstwo sowieckie musi opuścić Londyn — Anglja odwołuje swoich przedstawicieli z Rosji.

Londyn. W ub. piątek o godzinie 12 w południe wręczona została przedstawicielowi dyplomatycznemu rządu Sowietów nota angielska, zawiadamiająca rząd sowiecki o zerwaniu stosunków dyplomatycznych i anulowania traktatu handlowego.

Urzędnicy sowieccy otrzymali 10 dniowy termin do opuszczenia Londynu, w tym samym czasie zobowiązała się Anglja odwołać swych przedstawicieli z Moskwy, Władywostoku i Leningradu. W ub. sobotę zdjęta została chorągiew z gmachu przedstawicielstwa sowieckiego.

D-r Tomasz Massaryk po raz trzeci prezydentem Czechosłowacji.

Praga, 27. 5. — Czechosłowackie zgromadzenie narodowe wybrało po raz trzeci Massaryka na prezydenta republiki Czecho Słowackiej, 274 głosami przeciwko 54, które padły na komunistycznego kandydata Sturzo; 104 posłów oddało kartki czyste. Są to posłowie należący do niemieckiej partji narodowej, niemców narodowo socjalnych i częściowo słowackiej partji ludowej, czeskiej partji narodowo-demokratycznej i węgierskiej partji chrześcijańsko-socjalnej. Wybory odbyły się o g. 11 rano. Gdy prezydent parlamentu Malypetr wygłaszał wstępne przemówienie, posłowie komunistyczni demonstracyjnie przerywali mu. Wszyscy członkowie gabinetu i korpus dyplomatyczny był obecny przy wyborach. Wybór Massaryka był przyjęty owacyjnie. Obaj prezydenci ciał ustawodawczych razem z deputacją członków parlamentu udali się do Hradczyna, skąd w uroczystym pochodzie sprowadzili prezydenta Massaryka do parlamentu. Chwilę zaprzysiężenia prezydenta Massaryka obwieściły miastu salwy artylerji czechosłowackiej.

Nadzwyczajne posiedzenie Sejmu ma zatwierdzić pożyczkę.

Gotowy kontrakt pożyczki już wysłany do Warszawy. Nadzwyczajna sesja Sejmu potrwa 10 dni.

Warszawa. W związku z pobytem marszałka Piłsudskiego i wicepremjera Bartla na Zamku u p. Prezydenta, koła polityczne i parlamentarne oczekują decyzji w sprawie zwołania sesji sejmowej w pierwszej połowie czerwca. Zwołanie sesji sejmowej zostałoby dokonane dla z góry oznaczonych programem obrad oraz dla ewentualnego zatwierdzenia pożyczki zagranicznej. Sejm potrwałby najwyżej około 10 dni, poczem sesja zostałaby zamknięta.

Równocześnie sygnalizowano z Paryża wyjazd dyrektora departamentu, Barańskiego, który wiezie już gotowy kontrakt pożyczki zagranicznej. Kontrakt ten będzie przedłożony rządowi do aprobaty. Minister Czechowicz uda się do Paryża dopiero wówczas, kiedy wszystkie punkty sprzeczne kontraktu zostaną uzgodnione tak, że minister tylko podpisze umowę pożyczkową.

Gorszące zajście w katedrze płockiej

Obłąkana ściągnęła kapłana z ołtarza.

Mieszkańcy Płocka byli w tych dniach do głębi poruszeni zajściem jakie sie wydarzyło podczas nabożeństwa.

Pod koniec prymarji kiedy ksiądz odmawiał ostatnie modlitwy z zakrystji wybiegła jakaś kobieta, która zbliżywszy się do ołtarza, pochwyciła odprawiającego mszę kapłana za ornat i usiłowała ściągnąć go z podwyższenia. Ksiądz bronił się przez chwilę i starał się utrzymać równowagę, lecz w końcu, gdy nieznajoma upadłszy na ziemię ciągnęła coraz mocniej, kapłan runął na posadzkę.

W całym kościele zawrzało. Jedni z obecnych w panice zaczęli tłoczyć się u drzwi kościoła, inni pośpieszyli kapłanowi na pomoc. Wyrwano go z rąk rozjuszonej kobiety i zaprowadzono do zakrystji nieznajomą zaś zawiadomiona tymczasem o niezwykłym zajściu policja zabrała do komisarjatu.

Tutaj okazało się, że kobieta, która dokonała szalonego czynu, jest 28-letnia Helena Żandarowska, zamieszkująca stale w Gostyninie. Żandarowska cierpi na manję upatrywania wśród księży neofitów i demaskowania ich.

W ubiegły czwartek nieszczęśliwa w napadła w Gostyninie na księdza w konfesjonale i porwała na nim komżę i stułę.

Z Gostynina Żandarowska przyszła do Płocka pieszo i pierwszą noc spędziła w Radziwiu na cmentarzu, rankiem zas udała się do katedry gdzie wywołała wyżej opisane gorszące zajście.

Żandarowską osadzono tymczasem w areszcie, a sprawę skierowano do sędziego śledczego który zarządził oddanie jej pod obserwację lekarza.

Do dziś jeszcze cały Płock pozostaje pod wrażeniem niezwykłego zajścia i wszyscy niecierpliwie oczekują końca tej sprawy.

Prezydent Łotwy
Gustaw Sengals

Przed niedawnym czasem Łotwa przeżywała „bezkrólewie" wywołane śmiercią poprzedniego prezydenta republiki. Rozpisano niezwłocznie wybory — i oto wbrew wszelkim oczekiwaniom — los ślepy oddał tą godnośćnajwyższą człowiekowi który w ciągu ostatnich lat 2 razy zmienił przydział partyjny — i z socjalisty stał się zagorzałym narodowym demokratą. Fotografja nasza przedstawia nowego prezydenta Łotwy bezpośrednio po wyborach.

Obozy letnie nad morzem.

W roku bieżącym D.O.K. VIII organizuje podobnie jak i w latach ubiegłych obozy letnie nad morzem tak dla młodzieży szkolnej, jak i poza szkolnej. pracującej w hufcach szkolnych, jak i w organizacjach przysposobienia wojskowego.

Obozy letnie dla młodzieży szkolnej, pracującej w hufcach szkolnych pod kierownictwem oficerów, mają zapewnioną znaczną ilość miejsc w obozach. Przedewszystkiem do wzięcia uczestnictwa mają prawo ci wszyscy uczniowie szkół średnich, którzy ukończyli 7 kl., pracowali w p. w. 2 lata, uzyskali zezwolenie rodziców i posiadają zdolność fizyczną, stwierdzoną przez lekarza wojskowego, aby mogli sprostać wymaganiom życia obozowego. Zgłoszenia przyjmują oficerowie instrukcyjni przez odnośne dyrekcje szkół.

Dalsze szczegóły podadzą zgłoszonym uczestnikom oficerowie instrukcyjni.

D. O. K. organizuje również kurs instruktorski w obozie letnim na przyszłych instruktorów wychowania fizycznego.

Kandydatów na te kursa dostarczają kluby sportowe i stowarzyszenia przysposobienia wojskowego. Warunkiem przyjęcia do obozów jest zupełna zdolność fizyczna stwierdzona przez lekarza wojskowego i zaświadczenie danej organizacji czy klubu sportowego, o wartości uczestnika jako instruktora wychowania fizycznego.

Zgłoszenia kandydatów dokonują poszczególne zarządy klubów i organizacyj do oficera p. w. tego pułku na terenie którego rozwija swoją działalność. Ilość zgłoszeń dowolna.

Oficerowie p. w. pułków piech. naznaczają w porozumieniu z Komendantami Garniz. termin badań lekarza wojskowego i podają je do wiadomości dyrekcjom szkół, zarządom stowarzyszeń i klubów sportowych celem powiadomienia wszystkich kandydatów.

Oprócz tych obozów D. O. K. zamierza zorganizować w obozach letnich kursy instruktorów p.w, dla rezerwistów i nauczycieli szkół powszechnych. — Zgłoszenia tych kandydatów przyjmują oficerowi instrukc. Po przyjęciu zaś kandydata otrzymują powołanie przez swoje P. K. U. Po przejściu przeszkolenia w obozie kandydaci będą zwolnieni od ćwiczeń letnich w rezerwie

Badanie przez lekarzy woj. obowiązkowo.

Szczegóły co do całokształtu obozów letnich podawać będą oficerowie instrukcyjni, do których należy się zwracać dość wcześnie, aby ustalić w możliwie krótkim czasie ilość kandydatów. Późne zgłoszenia nie będą załatwione przychylnie.

Wyjaśnia się, że zgłoszenia kandydatów będą rozpatrywane kolejno w miarę wpływów zgłoszeń, aż do zupełnego wyczerpania przewidywanej ilości miejsc dla poszczególnych typów obozów.

Dla ułatwienia młodzieży przedpoborowej uzyskania ulg w czasie służby w wojsku D. O. K. organizuje obozy letnie dla przedpoborowych urodzonych w roku 1906.

Warunkiem przyjęcia do tego obozu jest 2-u letnia praca kandydata w przysposobieniu wojsk. Kandydaci zgłaszają się do oficera intr.

Zarządy wszystkich organizacyj p. w. otrzymają do wiadomości bliższe szczegóły o całokształcie organizowania obozów letnich.

D-ca O. K. VIII: Leon Berbecki, g. b.

Wiadomości potoczne

Wąbrzeźno, dnia 30 maja 1927 r.

KTO ZAPOMNIAŁ

odnowić przedpłatę na przyszły miesiąc **czerwiec** może to uczynić jeszcze **dziś** w każdym urzędzie pocztowym lub w ekspedycji pisma naszego.

— **Zgon.** W ub. sobotę rozstała się z tem światem **śp. Marja Jaranowska.** Wątłe jej siły nie mogły wytrzymać okaleczeń, jakie śp. Marja doznała przy nieszczęśliwym wypadku w ub. czwartek. Sp. M. J. chorowała już od dłuższego czasu na płuca. — Pogrzeb zmarłej odbędzie się w środę. — Rodzinie zmarłej redakcja wyraża swe najgłębsze współczucie.

— **Jeden z Ojców Misjonarzy|** w towarzystwie ks. wikarego Gdańca odwiedzał w ubiegły piątek wszystkie ofiary nieszczęścia wskutek zawalenia się muru.

— **Egzamina maturalne.** Dziś w poniedziałek rozpoczynają się w tutejszym gimnazjum humanistycznem, pod kierownictwem wizytator p. Biedowicza, ustne egzamina maturalne.

Do egzaminu dopuszczono 17 kandydatów.

— **Ze sądownictwa.** Z dniem 31 maja b. r. odchodzi ze Sądu tutejszego kierownik tegoż p. **Sędzia Kazimierz Balcerski**, otwierając równocześnie **kancelarję adwokacka w naszem mieście.**

Pan Naczelnik Balcerski objął kierownictwo tutejszego Sądu w czasie, gdy prowadzenie Sądu nastręczało liczne trudności, wywołane między innemi nawałem pracy, spowodowanej zwiększeniem się agend sądowych w każdej dziedzinie na skutek kryzysu gospodarczego itp. Mimo to p. Naczelnik Balcerski w zupełności sprostał swemu zadaniu kierownika i sędziego i postawił Sąd tut. na wysokim poziomie, zaprowadził ład i porządek, a ponadto swem zawsze taktownem i bezstronnem zachowaniem się zjednał sobie życzliwość i poszanowanie całego społeczeństwa. To też z prawdziwą radością witamy wiadomość iż Pan **Sędzia Balcerski z dniem 1 czerwca b. r otwiera kancelarję adwokacką w Wąbrzeźnie**, przysparzając stanowi adwokackiemu utalentowanego wszechstronnie prawnika.

Zasadniczo żałować należałoby, że tak cenne jednostki opuszczają stanowiska sądowe, jednakże mamy nadzieję, że praca adwokacka p. sędziego Balcerskiego, jako współpraca ze Sądem, całkowicie powetuje powstały uszczerbek przez przyczynienie się do właściwego wymiaru sprawiedliwości.

Biura adwokackie znajdować się będą w domu dawniejszego „Banku Powiatowego" Rynek.

Na nowem polu pracy rodakowi naszemu „Szczęść Boże"!

— **Sąd ławniczy.** Rozprawa z dnia 18. V. 27 r Helena Bielińska z Wąbrzeźna §§ 185 kk 7 dni więz; wykroczenie z § 7 i 8 ust. z 23. 4. 20 20 zł. grzywny.

Reszta została uwolniona.

— **Kto zgubił?** Podczas święta Wniebowstąpienia Pańskiego znaleziono: damski kapelusz z białem piórem, czapkę męską, parasol i portfel z gotówką.

Prawi właściciele mogą sie zgłosić po wyżej wymienione rzeczy do posterunku Policji Państwowej. (Magistrat)

— **Panom mistrzom pod uwagę!** Do redakcji naszego pisma zgłosiło się kilku uczni z oświadczeniem, że odnośny mistrz zwolnił ich z pracy, ponieważ pośli do Sakramentu Ołtarza i wskutek tego spóźnili się do pracy. Uczniowie ci, twierdzą, że mistrza zawiadomili, iże idą do Komunji św. — Postępowanie takie nie licuje z powagą mistrza! Spodziewamy się, że odnośny mistrz, który zwolnił 2 uczni z powyżej podanego powodu, przyjmie ich z powrotem do pracy. W przeciwnym razie ogłosimy imię i nazwisko tego mistrza, oraz zawód jego, aby obywatelstwo mogło w odpowiedni sposób zareagować! Czekamy! O postępowaniu pewnego tutejszego kupca rozpiszemy się w numerze następnym. — (Red.)

— **Służba folwarczna a parcelacja.** Dnia 20 bm. odbyła się w Ministerjum Reform Rolnych pod przewodnictwem dyrektora departamentu inż. Kasińskiego a przy udziale przedstawicieli związku robotników rolnych, Zarządu Głównego Związku Ziemian, Banku Ziemskiego i urzędników Min. Reform Rolnych konferencja, zwołana w celu dopomożenia do usunięcia tarć przy obdzielaniu ziemią służby folwarcznej parcelowanych majątków. Tarcia te są wywołane przez rozbieżną interpretację wyływających z ustawy praw i obowiązków służby folwarcznej i właścicieli parcelowanych majątków. W czasie konferencji omówiono sprawy ułatwień służbie folwarcznej otrzymywania ziemi oraz kredytów. W najbliższym czasie odbędzie się w tej sprawie dalsza konferencja.

— **Kredyty dla miast.** Na konferencji w Ministerstwie Skarbu zdecydowano ostatn. soboty, iż zarządy miast, które zaciągnęły pożyczki dolarowe na przeprowadzenie inwestycji, a które z tego powodu znalazły się w ciężkiem położeniu finansowem, otrzymają państwowy podatek od nieruchomości i kredyty w Banku Gospodarstwa Krajowego na zapłacenie zaległości pożyczkowych.

— **Weterani nie mogą przymierać głodem.** Ministerstwo spraw wojskowych zainicjowało podwyższenie pensji honorowej, jaką ze Skarbu Państwa otrzymują uczestnicy powstań narodowych. Należy przypuszczać, że czynniki decydujące poprą inicjatywę Ministerstwa Spraw Wojskowych, gdyż pensja weteranów wynosząca 80 zł. dla samotnego, a 113 dla żonatego, jest w istocie conajmniej niedostateczna.

Ostatnie wiadomości

Bieg o puhar „Słowa Pomorskiego"

— **Warszawa** 29. V. (Radjo własne.) Dziś odbył się w Toruniu bieg o puhar „Słowa Pomorskiego", Puhar zdobył Sarnacki z Klubu sportowego „Warszawianka" Warszawa w czasie 15:54 m. Drugi przybył do mety Dondolewski Grudziądz 30 mtr. za pierwszym, następny Nowakowski Grudziądz.

Mecz Legja — Pogoń.

— **Warszawa** 29. V. (Radjo własne.) Rozegrane w dniu dzisiejszym zawody ligowe pomiędzy drużynami Legja Warszawa — Pogoń Lwów dały zwycięstwo Legji w stosunku 4:3 bramek.

Nieszczęście kolejowe pod Łodzią.

— **Warszawa.** 29. V. (Radjo własne.) Wczoraj po południu około Łodzi wykoleił się pociąg towarowy. Jeden kolejarz został zabity. Przyczyna katastrofy dotychczas nie została ustalona.

Lindbergh udekorowany złotem medalem miasta Brukseli.

— **Berlin** 29. V. (Radjo własne) Dziś przybył do Brukseli kapitan lotnik Lindbergh, gdzie został powitany przez przedstawicieli miasta oraz liczną publiczność. Lindberghowi wręczono złoty medal Brukseli. Król belgijski brał udział w powitaniu i obejrzał samolot Lindbergha. W godzinach popołudniowych Lindbergh odleciał do Londynu.

Lindbergh przybył do Londynu.

— **Londyn** 29. V. (Radjo własne.) Dziś wieczorem przybył tu sławny już na cały świat lotnik amerykański kapitan Lindbergh. Na kilka godzin przed przypuszczalnem przybyciem lotnisko oraz wszelkie ulice wiodące na nie zaległy olbrzymie tłumy. Na ulicach wszelki ruch został wstrzymany. Przybywającego lotnika powitano niemilknącemi okrzykami. Lindbergh po oficjalnym przywitaniu udał się samochodem do ambasady amerykańskiej, gdzie podczas swego pobytu w Londynie zamieszka. Podczas przejazdu licznie zebrane tłumy urządziły Lindberghowi wielką owację. Program pobytu Lindbergha w Londynie nie jest tak obszerny jak podczas pobytu w Paryżu.

Ilość ofiar wylewu rzeki Missisipi.

— **Berlin.** (Radjo własne.) Amerykański Czerwony Krzyż wręczył rządowi Stanów Zjednoczonych spis ofiar wylewu rzeki Missisipi Ilość ofiar (trupów) wynosi 114.

Wybicie szyb w konsulacie angielskim w Paryżu.

— **Paryż** 29. V. (Radjo własne.) Ubiegłej nocy wybito w domu tutejszego konsulatu angielskiego kamieniami kilkanaście szyb. Policja francuska wszczęła za sprawcami energiczne dochodzenie.

Nieszczęście kolejowe w Niemczech. Wielka ilość rannych.

— **Berlin** 29. V. (Radjo własne,) Na stacji Wegeleben pomiędzy stacjami Halberstatdt — Halle najechał przetokowy parowóz z taką siłą na znajdujący się na stacji pociąg, że jeden wagon wykoleił się zaś jeden z wagonów został zdruzgotany. Wskutek zderzenia została większa ilość pasażerów zraniona. Personel przetokowy nie ponosi w katastrofie żadnej winy.

Wielki pożar warsztatów oraz hangarów lotniczych.

— **Lipsk — Mockau.** 29. V. (Radjo własne) Z niewiadomych dotychczas przyczyn wybuch w nocy z soboty wielki pożar na lipskim lotnisku. Pożar powstał w bocznym skrzydle warsztatów. Samoloty oraz balony zostały umieszczone w bezpiecznym miejscu. Wybuchające zbiorniki benzyny utrudniały akcję ratunkową. Spłonęły całe warsztaty lotnicze oraz hangary. Straty olbrzymie.

Nieszczęście samochodowe podczas wyścigów górskich w Hohenstein.

— **Drezdno.** 29. V. (Radjo własne.) Przy samochodowych wyścigach górskich p. Panstler z Niederlauzitz przy ostrym skręcie uderzył w przydrożne drzewo. P. P. został siłą zderzenia wyrzucony z woza i dostał się pod wywrócony samochód. Zbiornik benzynowy ekspodował a p. Panstler wskutek tego został silnie poparzony i otrzymał silne potłuczenie oka. Towarzysz jazdy doznał wstrząśnienia mózgu.

Cztery osoby zabite wskutek panującego orkanu.

(Radjo własne.)

Z Kolumbji donoszą, że w okolicach Missouri panował w ostatnim czasie orkan. Cztery osoby poniosły śmierć. W okolicach San Francisco odczuto trzęsienie ziemi.

— **Skąd pochodzi słowo budżet?** W starym języku francuskim istniał niegdyś wyraz „bougette" i znaczył skórzaną sakiewkę na pieniądze. Z Francji wyraz ten, jak mnóstwo innych, przewędrował do Anglji, gdzie zmieniono jego pisownię i brzmienie na „budget", z biegiem czasu angielscy „kanclerze skarbu" tak nazywali swe teki skórzane z rocznemi zestawieniami rachunków. Później samo zestawienie rachunkowe zaczęto nazywać „budget". W roku 1802 w nowem znaczeniu i brzmieniu wraca ten wyraz do Francji a stąd upowszechnia się na świat cały. Teraz w najmniejszej gminie co rok radzą nad „budżetem, gminy.

— **Zaskocz,** pow. Wąbrzeźno. (Nowe Stowarzyszenie.) Śladem innych miast i wiosek i nasz cichy zakątek zawrzał pracą intenzywną, pracą nad podniesieniem ducha moralności, nad krzewieniem oświaty, mającej pobudzić umysły młodzieży pozaszkolnej do „wyższych rzeczy".

Jedną placówkę tego rodzaju powołał do życia dnia 22 maja br. tutejszy naucz. p. St. Kamprowski i nadał jej nazwę „Stowarzyszenie Kat. Młodzieży Męskiej". Na to zebranie organizacyjne przybył także delegat Kat. Związku Młodzieży p. Stanisław Siemiątkowski. Zebranie zagaił miejscowy nauczyciel p. Stefan Kamprowski chrześcjańskiem pozdrowieniem „Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus".

Przystąpiono do wyboru marszałka którym jednogłośnie został wybrany naucz. p. Stefan Kamprowski. Po wyborze marszałka zabrał głos delegat Katolickiego Związku Młodzieży p. Stanisław Siemiątkowski, który w podniosłych słowach wygłosił referat pod tytułem „Cele i zadania". Po skończonym referacie objaśnił delegat p. St. Siemiątkowski ustawę Związku. Na stawione pytanie delegata Związku czy chcą by takie Stowarzyszenie założyć, brzmiała odpowiedź, „tak." Przystąpiono do zapisywania członków.

Zapisało się 19 druhów; po zapisaniu się na członków przystąpiono do wyboru zarządu w skład którego wchodzą: Prezesem został wybrany Leon Rajwer, sekretarzem Bolesław Lussa, skarbnikiem Franciszek Kacierzewski, gospodarzem Władysław Błażejewski, naczelnikiem Ignacy Jagiełło. Patronem nowo założonego Stowarzyszenia mianował Związek miejscowego nauczyciela p. St. Kamprowskiego, wicepatronem p. Antoniego Taczanowskiego. Po wyborze zarządu zabrał głos naucz. p. St. Kamprowski, który w gorących i serdecznych słowach przemówił do zebranej młodzieży nawołując ją do współpracy i zgody braterskiej.

Na zakończenie odśpiewano pieśń „Boże coś Polskę".

Zaraz po zebraniu organizacyjnem odbyło się zebranie zarządowe na którym delegat Związku p. Stanisław Siemiątkowski objaśnił zadania poszczególnego członka zarządu i książkowość przepisaną przez Związek.

Nowo założonej placówce „Szczęść Boże".

— **Jaworze.** (Wiec „Wyzwolenia") W czwartek, dnia 26 bm. o godz. 15 odbył się dawno głośno zapowiedziany wiec „Wyzwolenia" Na owe zebranie przybyła masa ciekawych i to razem z dzieciakami do 50. Na przewodniczącego wybrano p. **Nagiego** obywatela z Jaworza, który oddał głos referentowi z „Wyzwolenia" p. **Wojcikowi**. Referent w gorących słowach i frazesach zachęcał zebranych do wskrzeszenia już od lat istniejącego koła.

Następnie omówił szereg prac „Wyzwolenia" na arenie sejmowej i przyszłe ich plany. Po nim przemówił p. Nagi, który zachęcał do wstąpienia i założenia koła, lecz nikt nie wstąpił w szeregi „zacnej partji." W dyskusji zabierali głos nieomal wszyscy. Najlepiej przemówił p. **Pi lek** obywatel z Jaworza, który zaznaczył, że wszystkie partje przed wyborami do sejmu i senatu dużo obiecują, a po wyborach to nie chcą znać swych wyborców i jak kto się interpelacją zgłosi to wcale nie starają ją u władz miarodajnych przyjąć. Radzi on, aby najpierw chłopom coś dali, a potem i lud pójdzie z niemi. (Z tego widzimy, że lud obecnie już przejrzał i nie da się uwodzić demagogicznemi frazesami przywódcom partyjnym. Cześć za to obywatelom z Jaworza). Przyp. red. Ponieważ niktnie wstąpił do kołamusiano chęć założenia koła odłożyć na „lepsze czasy." O godz. 19 solwował przewodniczący zebranie.

Obecny.

— **Pływaczewo,** pow. wąbrzeski. (Nie w porę. — Należy nadać przewłaszczenie.) Zarząd Spółki Drenarskiej Sierakowo przedsięwziął dokonać pewnych robót regulacyjnych wbrew woli większości członków, chcąc nałożyć przez to na nich znaczne ciężary. — Podobno na 75 interesowanych 18-tu zgodziło się na ten projekt, większość zaś jest temu przeciwna, a w dodatku wielu z nich są nadzwyczaj kosztem przeprowadzić już na pewnym odcinku czyszczenia rurek. — Poza tem obecni dzierżawcy osad anulacyjnych, nie chcą zgodzić się na podjęcie nowych ciężarów.

Gdyby jednak projekt zarządu spółki miał koniecznie być zrealizowany, to należałoby dla interesowanych postarać się o długo terminowy tani kredyt któryby umożliwił im bez wielkiej szkody przejąć na swoje barki ten ciężar — Inaczej trudno wymagać od ludzi którzy nie z ich winy niesą formalnymi właścicielami zajmowanych przez nich osad aby godzili się na podejmowanie nowych ciężarów. — Kiedyż nareszcie Urząd Ziemski przeprowadzi przewłaszczenie tych osad? Przyczyniłoby się to do racjonalnej gospodarki a także do realizacji projektów spółki.

— **Golub.** (Polityka i miłość). W niedzielę dnia 15 bm. odegrało „Kółko rolnicze" z Lipnicy w naszem mieście w Domu Miejskim komedję obyczajową w 4-ech aktach pt: „Polityka i Miłość."

Treść odzwierciadla świetnie obecne stosunki polityczne w Polsce. Jeżeli publiczność wgłębiła się w treść odegranego utworu to przypuszczalnie zaniecha dawania oklasków mówcom na wiecach polityczno—partyjnych.

Grupa amatorska składała się z przeszło 30 osób i to nietylko zamieszkujących Lipnicę lecz nawet okoliczne wsie. Dlatego niezrozumiałe jest stanowisko obywatelstwa golubskiego, które nie oceniając wysiłku Kółka Rolniczego z Lipnicy przybyło na przedstawienie w bardzo skromnej ilości. Towarzystwo więc urządzające przedstawienie poniosło przypuszczalnie stratę.

Gra amatorów była bardzo dobra. Odczuć można było, że każdy amator — wstawił się w położenie swej roli. Szczere chociaż nieliczne oklaski (brakło bowiem rąk —) były wyrazem zadowolenia widowni z gry aktorów — amatorów. Szkoda, że nie przybyli na przedstawienie golubscy „sławni" politycy. Możeby po przedstawieniu zaniechali ciągłych swarów, a wzieliby się do zgodnej intensywnej twórczej pracy dla dobra państwa, miasta i ogółu.

Przed przedstawieniem wygłosił okolicznościowe przemówienie szanowany i znany w całem powiecie — prezes kółka p. Wrzesiński.

Po zakończeniu przedstawienia zebrani odśpiewali drogą dla każdego Polaka pieśń „Boże coś Polskę."

W niedługim czasie ma podobno wyżej wspomniane kółko udać się z swą sztuką do Wąbrzeźna. Spodziewać należy się, że wąbrzeźniacy wysiłki kółka poprą przez wypełnienie sali.

Obserwator — golubiak.

— **Toruń.** (Zjazd starostów i burmistrzów.) W ub. czwartek odbył się w Toruniu zjazd starostów i burmistrzów. Reprezentowane były wszystkie powiaty i miasta. Z komisji ministerstwa spraw wewnętrznych uczestniczyli w zjeździe naczelnik wydziału dr. Suchenek-Suchecki, oraz referent wydziału mobilizacyjnego p. Molec. W godzinach popołudniowych p. wojewoda Młodzianowski wygłosił dłuższe przemówienie na temat zagadnień społeczno administracyjnych. Obrady były tajne.

Nieobecnego na zjeździe starostę morskiego p. gen. Zaruskiego zastępował p. Bała.

— **Grudziądz.** (Ziemie „Spółka" sprzedawała niemcom.) Na skutek stwierdzenia szeregu nadużyć i niecelowości pracy w oddziale grudziądzkim Spółki parcelacyjnej ziem zachodnich, Ministerstwo reform rolnych odebrało tej instucji prawa parcelacyjne. Zaznaczyć należy, że wspomniana spółka parcelacyjna, której centrala znajduje się w Poznaniu, utworzona została przez szereg miejscowych organizacji społecznych ze Związkiem Obrony Kresów Zachodnich na czele, celem wykupienia ziemi z rąk niemieckich. Komisja ministerjalna stwierdziła wypadki, że oddział grudziądzki Spółki Parcelacyjnej sprzedawał ziemię z majątków ziemskich właśnie osadnikom niemieckim.

— **Kartuzy.** (Za krzywoprzysięstwo). Jakób Ziegert zam. w Gowidlinie pow. Kartuzy, popełnił krzywoprzysięstwo w r. 1926 przed sądem w Chojnicach. Obecnie stawał za to przed sądem i został skazany na karę ciężkiego więzienia przez 1 rok oraz utratę praw honorowych przez 5 lat i trwałą utratą do zeznania pod przysięgą. Koszty ponosi oskarżony.

— **Hel.** (Latarnia morska z oświetleniem elektrycznem). Wobec wzmożonego ruchu okrętowego z portami polskiemi okazało się dotychczasowe gazolinowe oświetlenie helskiej latarni niewystarczające i niezapewniające ruchowi morskiemu bezpieczeństwa dostatecznego. Władze morskie zdecydowały się, zmodernizować latarnię helską. Znopatrując ją w reflektor obrotowy z oświetleniem elektrycznem, przez co otrzyma się znacznie silniejsze podobne do siły świetlnej stacji rodzewskiej.

— **Mogilno.** (Wielki pożar). We wsi Wieniec, pow. Mogilno wybuchł nagle pożar w majętności p. Ludwika Mikulskiego. Pożar powstał w stodole i w jednej chwili rozszerzył się na inne zabudowania, ponieważ dachy tych zabudowań pokryte były słomą. Pastwą płomieni padły: stodoła, stajnia, obora 29 koni, 11 źrebaków, 108 owiec, 8 świń, 20 sztuk bydła jałowego.

Straty są kolosalne.

Przyczyny pożaru dotąd nie wyjaśniona.

Od Redakcji.

Towarzystwom pod uwagę. Zarządom wszelkich towarzystw, stowarzyszeń i organizacji w powiecie urządzającym, **zebrania, wiece, przedstawienia, koncerty, wieczornice** itp. imprezy komunikujemy niniejszem, iż z zasady dziennikarskiej, przyjętej przez ogół dziennikarzy polskich, nie zamieszczamy żadnych recenzyj wzg. sprawozdań z odbytych powyżej wymienionych imprez, **o ile redakcja nie otrzyma zaproszenia i nie nadeśle się jej bezpłatnych biletów.** Tow. nie stosujące się do powyższych wskazań **nie mogą** liczyć na to, aby sprawozdania wzgl. **recenzje** z ich imprez ukazywały się w gazecie.

Ogół tutejszych tow. stosuje się do tego. Niejednemu jednakże musimy powyższe dać do wiadomoście celem uniknięcia nieporozumień.

Były wypadki, że to lub owo tow. rościło sobie pretensje do recenzji wzgl. sprawozdania z urządzonej przez nie imprezy, a tymczasem zaniedbało ono zaprosić na nią redakcję.

Ruch Towarzystw.

— **Wąbrzeźno.** Dziś o godz. 8,30 odbędzie się lekcja śpiewu „**Lutni**“ w sali p. Klimka.

O liczny udział członków prosi

Dyrygent.

— **Wąbrzeźno. Baczność Sokoli!** Z okazji 60 letniego istnienia Sokolstwa Polskiego odbędzie się w czwartek dnia 2 czerwca br. o godz. 6-tej rano **uroczysta Msza św.**

Zbiórka punktualnie o godz. 5,45 przed kościołem. Wieczorem o godz. 8-mej na sali drh. Szymańskiego zebranie, na którem wygłosi Przew. ks. prob. Łowicki z Niedźwiedzia stosowny wykład. Ze względu na charakter uroczystości uprasza się Szan. Sympatyków Sokoła o jaknajliczniejszy udział.

Obecność członków ćwiczących i niećwiczących na Mszy św. oraz na zebraniu **obowiązkowo.**

Czołem! Zarząd.

— **Wąbrzeźno. Kółko Rolnicze — Wszystkich członków „Kółka Rolniczego“ uprasza się o wzięcie udziału w pogrzebie zmarłej córki Marji naszego długoletniego członka p. Jaranowskiego Zbiórka na placu luksusowym o godz. 9-ej.**

O liczny udział uprasza

Piotrowski, prezes.

Drukiem i nakładem „Głosu Wąbrzeskiego“ Wąbrzeźno
Redaktor odpowiedzialny Alfons Szczuka Wąbrzeźno

†

W sobotę, dnia 28 bm. o godz. 2,30 po południa powołał Bóg do swej chwały po ciężkich cierpieniach opatrzoną Najśw. Sakramentami naszą najdroższą córkę, siostrę i ciotkę ś. p.

Marjannę Jaranowską

w 21 roku życia.

Eksportacja zwłok odbędzie się dnia 1 czerwca br. z domu żałoby do kościoła parafjalnego o godz. 9,30 rano, następnie pogrzeb na cmentarz o czem donosi stroskana

RODZINA

Wąbrzeźno-Wybudowanie, Poznań, Golub, Grudziądz, dnia 29 maja 1927 r.

KONKURS.

Zarząd Powiatowej Kasy Chorych w Wąbrzeźnie ogłasza niniejszem konkurs na stanowisko

książkowego-bilansisty

Kasy Chorych

Kandydaci zdolni do prowadzenia książkowości systemu podwójnego w Kasach Chorych, zechcą zgłoszenia wraz z szczegółowym życiorysem oraz odpisami świadectw nadsyłać do dnia 10 czerwca rb. do Dyrekcji Pow. Kasy Chorych w Wąbrzeźnie. Do stanowiska tego przywiązane są pobory 11—10 stopnia służbowego według pragmatyki dla urzędników państwowych.

Zarząd Powiatowej Kasy Chorych
w Wąbrzeźnie.

Przetarg przymusowy

Dnia 1 czerwca br. o godz. 11-tej przed poł. sprzedawać będę najwięcej dającemu za natychmiastową zapłatę gotówką u p. **Anny Kozdry** w Stanisławkach

Wialnię

Główczewski, komornik sądowy
Wąbrzeźno.

Popierajcie Handel i Przemysł Polski

Spis warsztatów, przedsiębiorstw i składów miasta Wąbrzeźna i Golubia

Poniżej wyszczególnione firmy gorąco polecamy uwadze naszych Czytelników i Przyjaciół przy robieniu zakupów.

WĄBRZEZNO